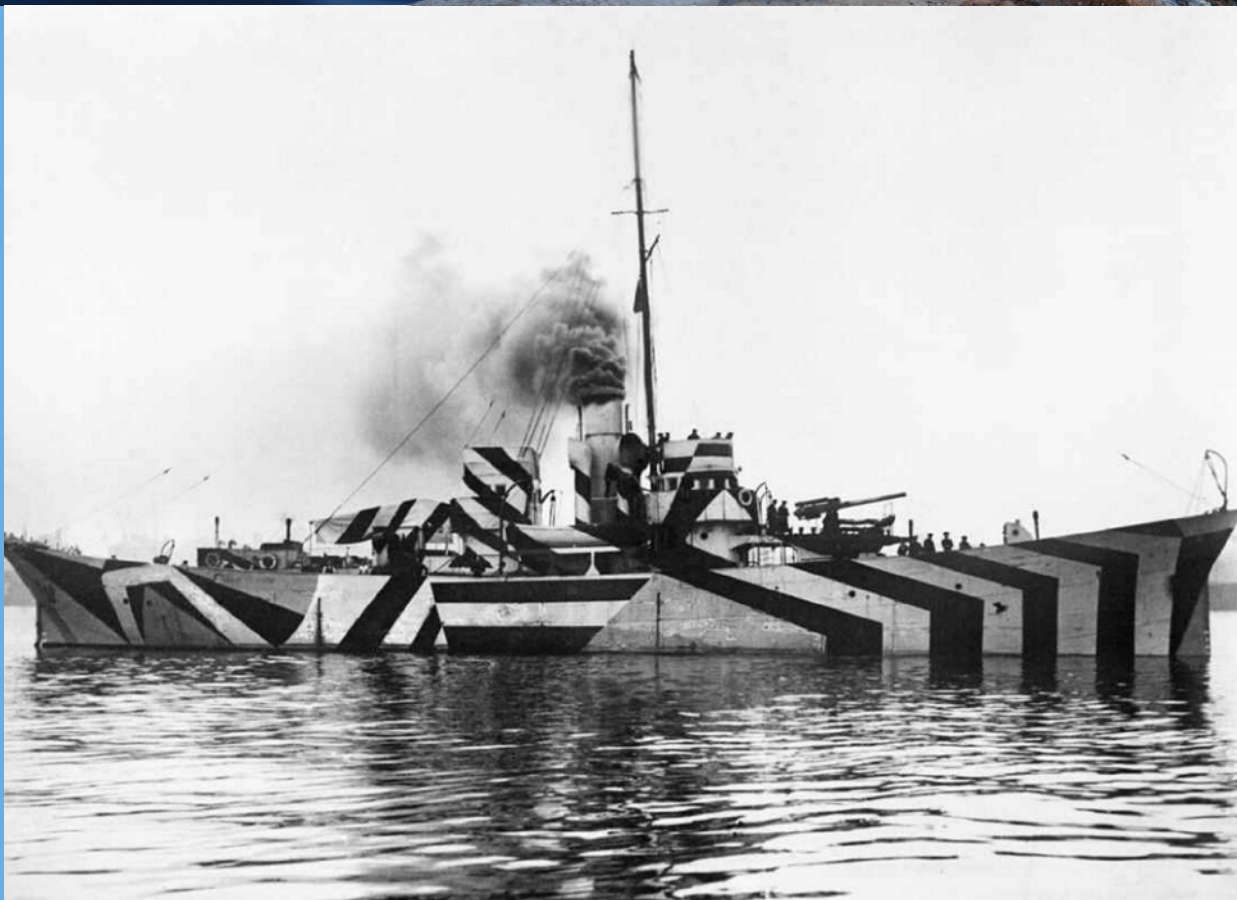

Històries del PORT

El sambuk

A l'oceà Índic, entre les costes de la península Aràbiga, l'Índia i l'Àfrica Oriental, hi han navegat al llarg de la història petits velers coneguts com a *daus*. N'hi havia de diferents tipus, entre els quals un dels daus més comuns era el sambuk, característic per la seva proa estilitzada i l'àmplia vela llatina. Fet de fusta, durant segles ha transportat pelegrins musulmans cap a la Meca, però també ha servit als pescadors d'Oman per cercar perles. Avui encara se'n poden veure al mar Roig, però a diferència dels antics, incorporen un motor.

El berri

Per als mariners turcs, el berri és una unitat de longitud equivalent, aproximadament, a 1.670 metres. Però en altres latituds, el berri és un ham molt gros i resistent que, muntat al cap d'un pal, s'empra per pescar tonyines. Al País Basc, ni una cosa ni l'altra: en èuscar, *berri* vol dir 'nou'.

Ocults a simple vista

El de Barcelona és un dels ports més importants de la Mediterrània, i com a tal, ha acollit un trànsit marítim intens al llarg del temps. Però els registres d'entrada i sortida i l'atenta mirada dels guàrdies no sempre han pres nota de tot el que passava al port. La història està plena de casos de contraban, polissons i vaixells fantasmes.

I no parlem només de caixes de tabac o d'altres drogues ocultes a la bodega de cap vaixell; al port s'hi ha amagat de tot! A mitjan segle XIV, en el context de la guerra dels dos Peres, un estol castellà va arribar a Barcelona amb la intenció de bombardejar la ciutat. Pere el Cerimoniós, que havia improvisat una defensa al port amb barques i vaixells, va ocultar una bombardera en una de les embarcacions fins que la va fer servir per fer saltar pels aires el castell d'una nau enemiga. La pólvora era encara poc coneguda i el nou giny va causar impressió.

En altres ocasions, la discreció ha estat un valor quan la ciutat ha patit setges que requerien l'arribada

de reforços o subministraments. Entre 1713 i 1714 Barcelona va rebre amb els braços oberts les flotes que des de Mallorca trencaven el setge borbònic, sense les quals no hauria aguantat tant de temps.

Però potser un dels casos més curiosos d'ocultació naval el van protagonitzar els vaixells pintats durant la primera meitat del segle XX. El camuflatge sempre ha tingut aplicacions militars per despistar l'enemic, però durant les guerres mundials va ser vital per evitar la mortífera efectivitat dels submarins i les mines marítimes. El pintor Norman Wilkinson, reservista de la Royal Navy britànica, va ser l'autor d'un camuflatge anomenat *Dazzle*, d'inspiració cubista.

Tal com veieu a la imatge, que mostra el *HMS Kildwick*, en servei des del 1918, la pintura no feia invisible el casc però en trencava les formes, suficient per confondre el capità d'un submarí que observa el mar des d'un periscopi. El camuflatge interferia en l'ús del telèmetre òptic i dificultava calcular la posició del vaixell.